

Månadsrapport Köpings kommun

April 2024

Fokus		
Kommunens ekonomiska prognos	Helårsprognosen för kommunen är -133,5 mkr, med en budgetavvikelse på -86,1 mkr	Red
Inflation	Nedåtgående men fortsatt över Riksbankens mål	Yellow
Arbetslöshet	Hög men ingen ökning senaste månaden	Red
Hushåll ek bistånd	Fortsatt relativt låg nivå	Green
Placeringsdygn barn och unga	Fortsatt hög nivå	Red
Räntekostnad	Räntan stiger för kommunens lån, men än så länge ej full effekt pga bundna räntor	Yellow

© Köpings kommun

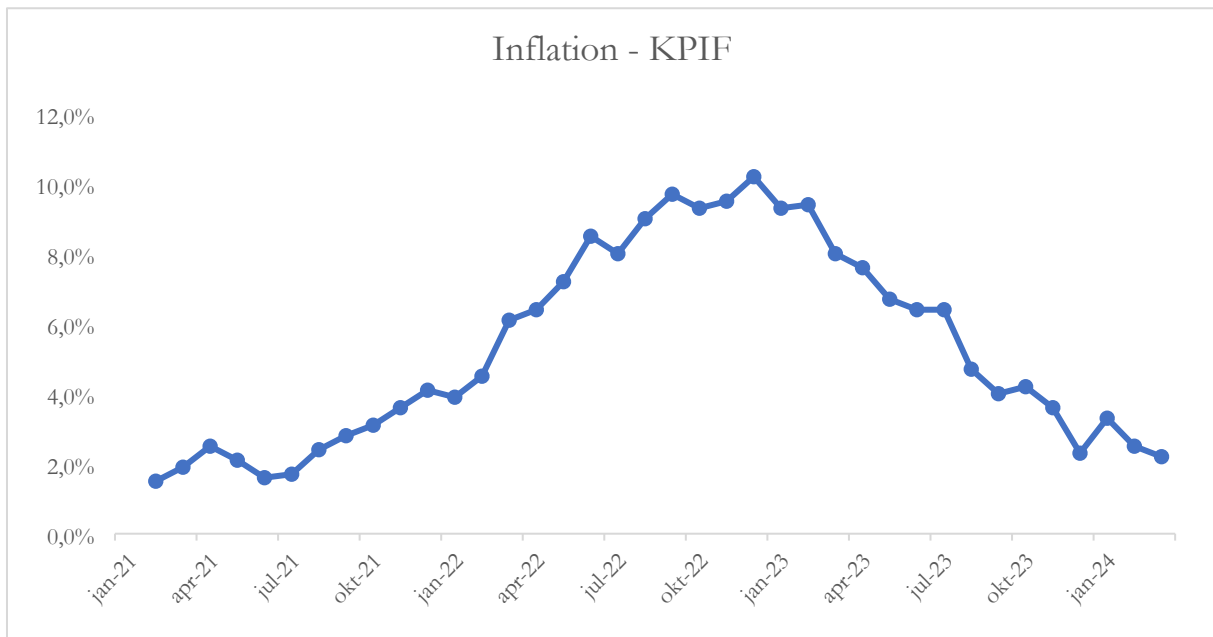
Rapporten skriven av
Dina Avdic, 2024-05-08

Antagen av:
Klicka och skriv nämnd, datum och §

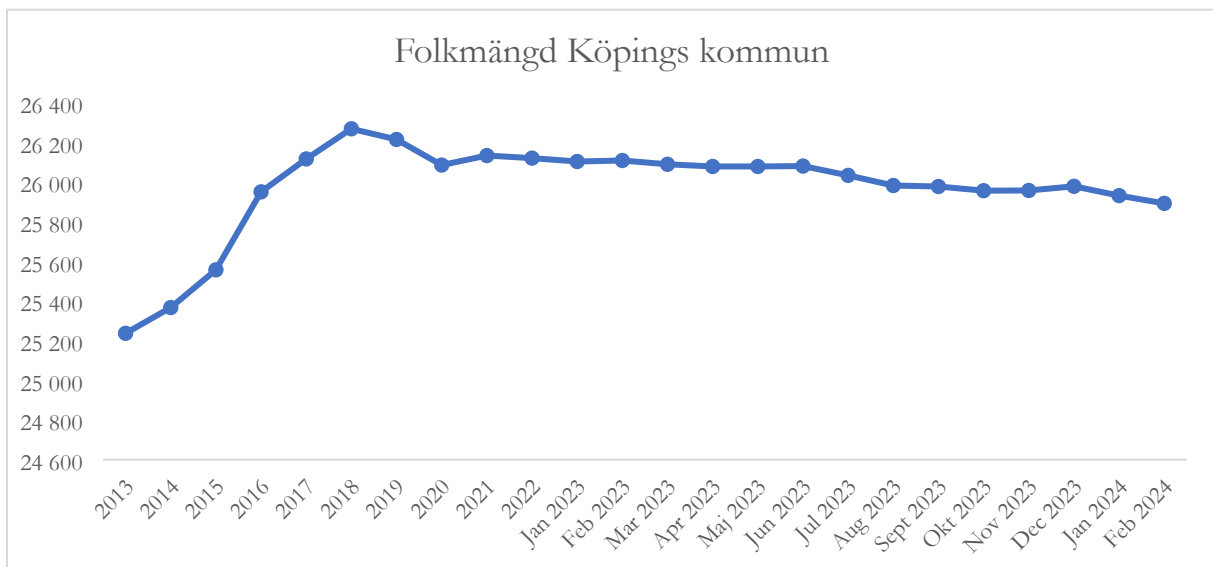
Innehåll

Omvärld och arbetsmarknad.....	4
Verksamhet och medarbetare.....	6
Ekonomi.....	8
Räntor	12

Omvärld och arbetsmarknad

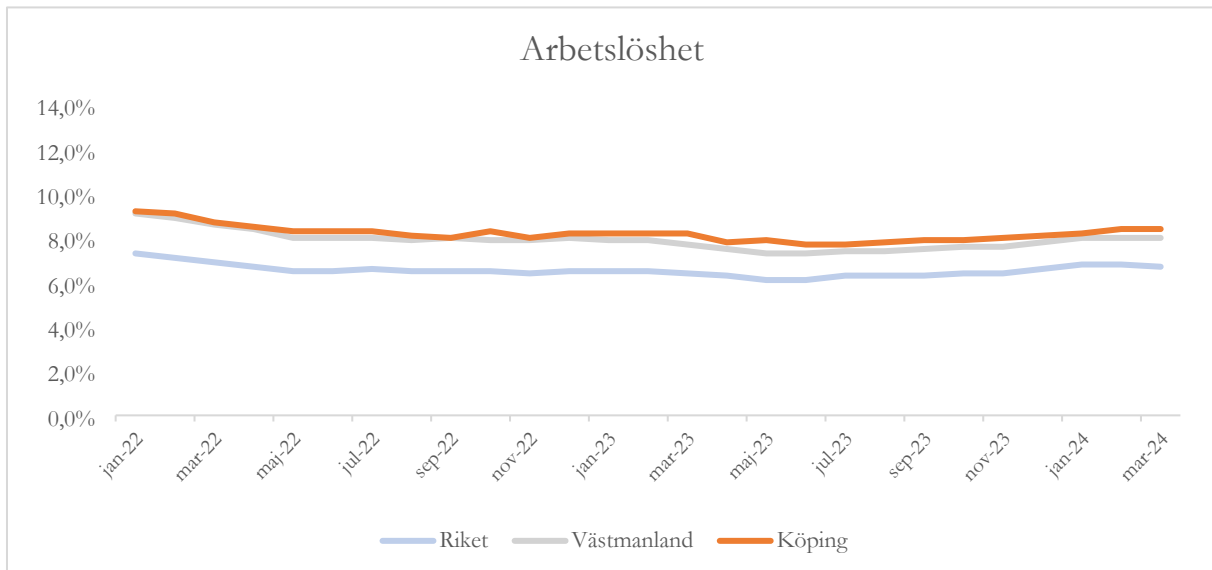

I december 2022 toppade inflationen och låg på 10,2 procent och därefter har vi sett en sjunkande trend. I mars 2024 uppgår KPIF-inflationen till 2,2 procent, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med månaden innan. Vi såg en viss ökning årets första månad, denna förklarades främst av högre boendekostnader som genereras av dyrare elpriser, månadsavgifter för bostäder och ökade räntekostnader. Inflationen prognostiseras landa på Riksbankens mål om 2 procent under året och Riksbanken sänkte styrräntan med 0,25 procentenheter i maj och fortsatta sänkningar väntas.

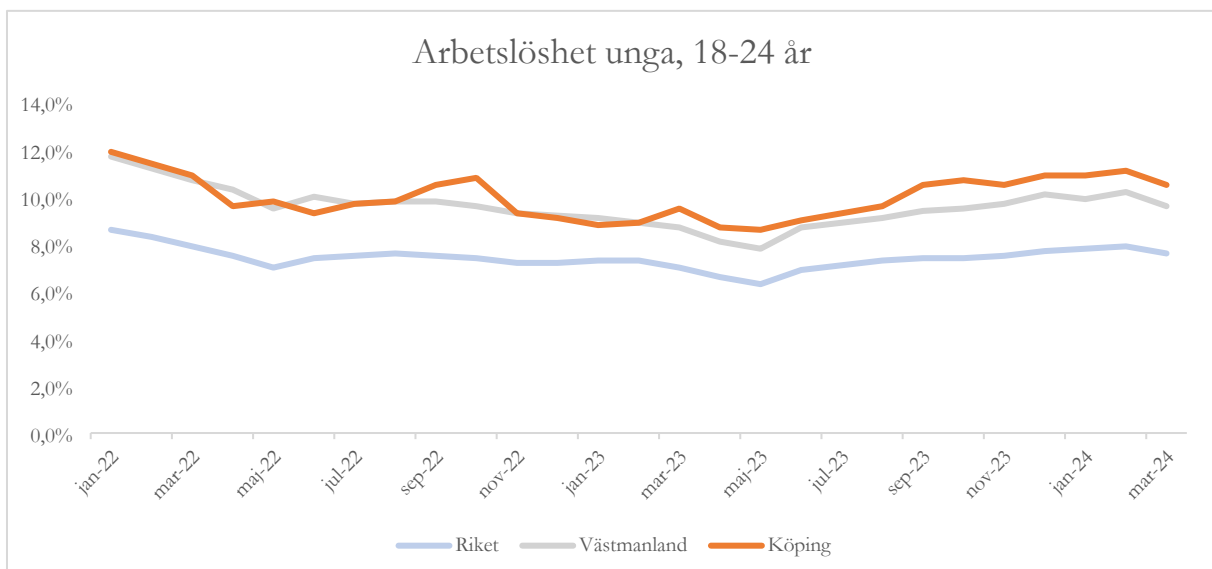

Köpings kommun har sedan 2019 befunnit sig i en låg befolkningstillväxt där det är antalet äldre invånare som ökar men antalet yngre och i arbetsför ålder minskar. Antal invånare i Köping uppgår i februari 2024 till 25 892 personer vilket innebär en minskning med 39 invånare jämfört med månaden innan och 216 invånare jämfört med ett år tidigare. Sett till indelning i femårsåldersgrupper är det

främst inom gruppen 20-24 år som minskningen jämfört med föregående månad skett. Prognosen fram till år 2037 innebär en marginell befolkningstillväxt.

Arbetsmarknaden har återhämtat sig väl efter pandemin i både Sverige och omvärlden och under första halvåret 2023 fortsatte arbetslösheten att minska och sysselsättningen öka trots ett högt inflationstryck och en åtstramande penningpolitik. Under hösten började dock arbetslösheten att öka något och i mars 2024 låg den på 8,4 procent i Köping, att jämföra med Västmanland 8,0 procent och riket 6,7 procent. Ingen förändring sedan föregående månad gällande kommunen eller regionen, minskning med 0,1 procentenheter för riket.

En lågkonjunktur drabbar gruppen arbetslösa unga 18-24 oftast hårdare och de effekterna började vi se före sommaren 2023. Arbetslösheten har för denna grupp de senaste månaderna ökat mer dramatiskt både i riket och Västmanland, med särskilt i Köping. I mars landade arbetslösheten för unga i Köping på 10,5 procent, att jämföra med Västmanland 9,6 procent och riket 7,6 procent. Detta är en minskning jämfört med månaden innan, oklart om denna blir bestående.

Verksamhet och medarbetare

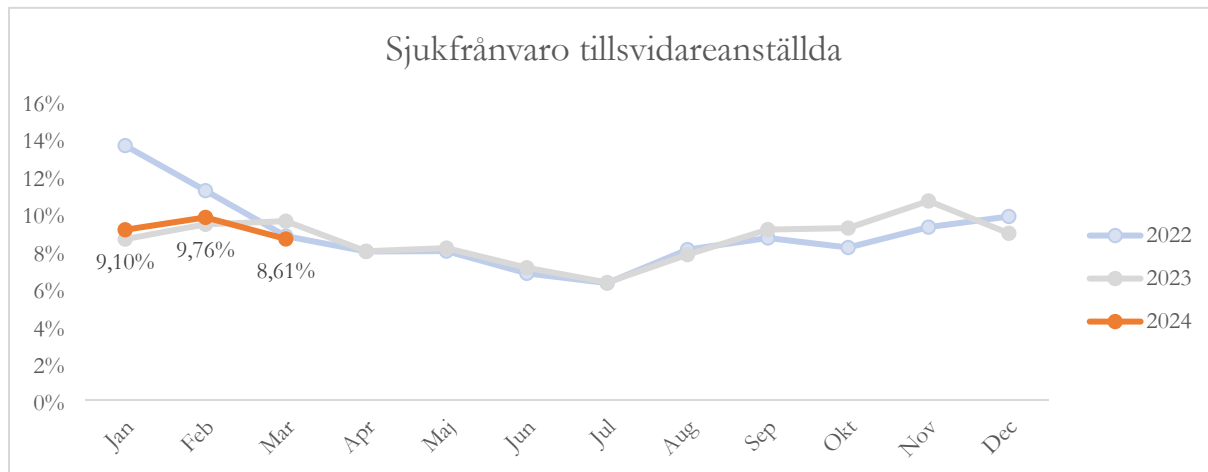
Verksamhetsstatistik

Nämnd	Ack utfall	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024	Trend
Antal utförda hemtjänsttimmar	30 464	100 000	95 000	-5 000	➔
Antal i kö till särskilt boende LSS	8	N/A	N/A	-	
Antal i kö till boende äldreomsorg	10	N/A	N/A	-	
Antal besök i Köpings badhus	44 206	120 000	132 618	12 618	➔
Antal i kö till Kulturskolan	248	190	190	0	➔
Antal beviljade bygglov	62	180	180	0	➔
Antal sålda småhustomter	1	6	6	0	
Andel elever i åk 7-9 med >10% frånvaro	56%	N/A	N/A	-	➔
Försörjningsstödkostnader per månad, tkr	2 067	2 292	N/A	-	➔
Antal placeringsdygn institution barn och unga, ackumulerat	687	N/A	N/A	-	➔

Utfall till och med april. Kommentarer:

- Antalet utförda hemtjänsttimmar ligger i nivå med samma period föregående år. Utvecklingen under årets första tre månader var en ökning i jämförelse med 2023 men i april presenteras i stället en minskning. Skulle minskningen bli bestående under året så kommer prognosen för helåret behöva nedrevideras.
- Per den sista februari väntar 10 personer i kö till särskild boendeplats i äldreomsorgen och 8 personer till särskilt boende inom LSS. Avseende äldreomsorgen har flera av personerna erbjudits boenden men tackat nej då de endast önskar bo på Ekliden eller Sorbygården. Totalt finns det 17 lediga lägenheter.
- Antal besök i Köpings badhus har ökat markant jämfört med samma period föregående år och därmed har prognosen uppreviderats. Antal besök på Malmabadet uppnår inte den budgeterade nivån men prognosen lyfts av antal besök för Köpings bad och sport.
- För att kunna tillgodogöra sig kunskaper som motsvarar den nivå som eleven har möjlighet att nå, är det viktigt med hög närvaro. Andel elever med hög frånvaro ligger i april på 56 % vilket motsvarar utfallet samma period 2023. Utfallen för i år har de första tre månaderna legat lägre än föregående år.
- Försörjningsstödkostnaderna ligger hittills i år något högre än samma period föregående år, men detta beror på en indexuppräkning av socialbidragsnormen i år. Antalet hushåll i behov av ekonomiskt bistånd är något färre.
- Antal placeringsdygn för barn och unga ligger på en fortsatt hög nivå per månad men ackumulerat något lägre än samma period föregående år.
- Ett nyckeltal som inte ingår i ovan tabell men som behöver nämnas är antalet institutionsdagar för vuxna med missbruk som ökat markant. Medelkostnaden per månad ligger hittills 2024 på 467,9 tkr jämfört med 51,1 tkr 2023.

Medarbetare

Sjukfrånvaron landade i mars på 8,6 procent vilket understiger sjukfrånvaron samma period förra året, men är i linje med åren innan.

Inom kommunledningsförvaltningen faller sjukfrånvaron ut högre än föregående år vilket förklaras av enstaka sjukskrivningar.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen uppvisar en påtaglig minskning av sjukfrånvaro jämfört med april 2023, 3,7 procent i år jämfört med 7,3 procent förra året. Vakanser på socialsekreterare förra året ledde till en ökad arbetsbelastning och en ökad arbetsrelaterad sjukfrånvaro. De åtta vakanserna som tillsattes under föregående år har haft positiva effekter på sjukfrånvaron och nu arbetar förvaltningen med att behålla och utveckla medarbetare.

Ekonomi

Helårsprognos

Prognosutveckling per månad (beräknad årsbudgetavvikelse), mkr

Nämnd	Feb	Mar	Apr	Maj	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
Kommunfullmäktige	-0,2	-0,2	-0,2						
Kommunstyrelsen	-29,6	-29,6	-29,5						
Kultur och fritidsnämnd	-1,7	-1,3	-0,6						
Vård- och omsorgsnämnd	-20,9	-21,3	-15,7						
Samhällsbyggnadsnämnd	0,0	-1,1	-1,3						
Utbildningsnämnden	-16,2	-10,8	-8,6						
Social och arbetsmarknadsnämnd	-0,8	-0,8	-0,9						
Valnämnd	0,0	0,0	0,0						
Gemensam överförmyndarnämnd	0,2	0,2	0,2						
Total avvikelse	-69,2	-65,0	-56,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansförvaltningen	-27,5	-29,5	-29,5						
Kommunens resultat	-96,7	-94,5	-86,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Nämnderna sammantaget har en **helårsprognos** som visar **ett underskott på -56,6 mkr jämfört med budget**.

Större avvikelser:

- Kommunstyrelsen -29,5 mkr
  - Mark och fastighet visar en prognos på -24,3 mkr vilket till 15,0 mkr förklaras av kostnader kopplade till iordningsställande av utemiljö för Nyckelbergsskolan. Ytterligare -6,0 mkr genereras av arbetet kring nya förskolan Trädet på Kristinelund.
  - Kommunledningsförvaltningen visar en prognos på -5,1 mkr där kommunövergripande kostnader (löneadministration, friskvårdsbidrag, företagshälsovård), ökat kommunbidrag för räddningstjänsten samt diverse andra poster genererar underskottet.
  - Verksamheterna kommer under året fortsätta arbeta återhållsamt och genomföra översyn av diverse kostnader för att minimera underskottet. I kommunledningsförvaltningens prognos har kostnadseffektiviseringar motsvarande 1,4 mkr inarbetats.
- Vård- och omsorgsnämnden -15,7 mkr
  - Nämndens budgetavvikelse härleds till köp av externa placeringar, ökade lokalkostnader, höga personalkostnader inte minst med anledning av Heltidsresan, hög frånvaro, ökade kostnader för livsmedel och mat från Ullviköket och höga kostnader för fordon. Det största underskottet återfinns inom äldreomsorgen.
  - Den aktuella prognosen inbegriper åtgärder uppgående till 13,3 mkr. Dessa omfattar vakanshållning av administrativa tjänster, bemanningsoptimering där även kostnaden för inhyrda sjuksköterskor väntas minska, justerade taxor och avgifter, nedläggning av öppen verksamhet inom Socialpsykiatrin och en avdelning på särskilt boende, städ i

egen regi i stället för köp från KBAB, avvakta med införande av arbetskor och minskning av sjukfrånvaron med 1 procent.

- Prognosen tar ej hänsyn till samtliga statsbidrag där osäkerhet förekommer, dessa kan komma att förbättra nämndens resultat.
- Utbildningsnämnden -8,6 mkr
  - Ökade kostnader för den anpassade grundskolan där denna verksamhet till läsåret 2023-2024 började ta emot sexåringar genererar en stor del av underskottet. Förr utreddes ofta eleverna i förskoleklass innan de skrevs in i anpassad grundskola. Nu är eleverna färdigutredda redan i förskolan vilket medför att den anpassade grundskolan får ta emot eleverna redan som sexåringar.
  - Den aktuella prognosen inbegriper nedläggning av Fågelvägens förskolor och en förskoleavdelning tillhörande Ullvigården. Antalet förskolebarn har redan minskat och väntas minska ytterligare, vilket ger upphov till minskad förskoleverksamhet. Resterande effektiviseringar avser befintlig verksamhet som uppdragas generera överskott, med undantag för anpassad grundskola som har till uppdrag att minimera sitt underskott.
  - Åtgärder motsvarande ytterligare 2,5 mkr väntar på politiskt beslut och **exkluderas** från denna prognos.
- Kultur- och fritidsnämnden -0,6 mkr
  - Den faktiskt negativa budgetavvikelsen genereras av lägre intäkter från Actic där avtalet löper till och med 2030, ökade hyreskostnader för biblioteken i Kolsva och Köping samt ökade kostnader för fritidsbanken där egen bemanning i och med organisationsförändringen ersattes med köp av tjänst.
  - En åtgärdsplan motsvarande 1,0 mkr inbegrips i prognosen och ytterligare 0,6 mkr väntar på politiskt beslut och **exkluderas** i nuläget från prognosen.
- Samhällsbyggnadsnämnden -1,3 mkr
  - Den negativa prognosen beror på höga kostnader för interrimschef där specialistkompetens är svår att rekrytera.
  - Prognosen inbegriper 0,8 mkr i åtgärder och nämnden ser inga möjligheter till att ytterligare förbättra det prognostiserade resultatet.
- Social- och arbetsmarknadsnämnden -0,9 mkr
  - Nämndens negativa budgetavvikelse för perioden kan framför allt härledas till att behovet av vård och skydd på institution för barn och unga är större än budgeten medger. Det gäller även familjehemsplacerade barn och unga. När det gäller vård vuxna med missbruk så ökar behovet av externt köpt boende för vuxna med missbruk och institutionsvård (främst utan samtycke, enligt LVM) vilket leder till att budgeten överskrids.
  - Prognosen omfattar en del åtgärder men verksamheten jobbar vidare med att minimera underskottet.

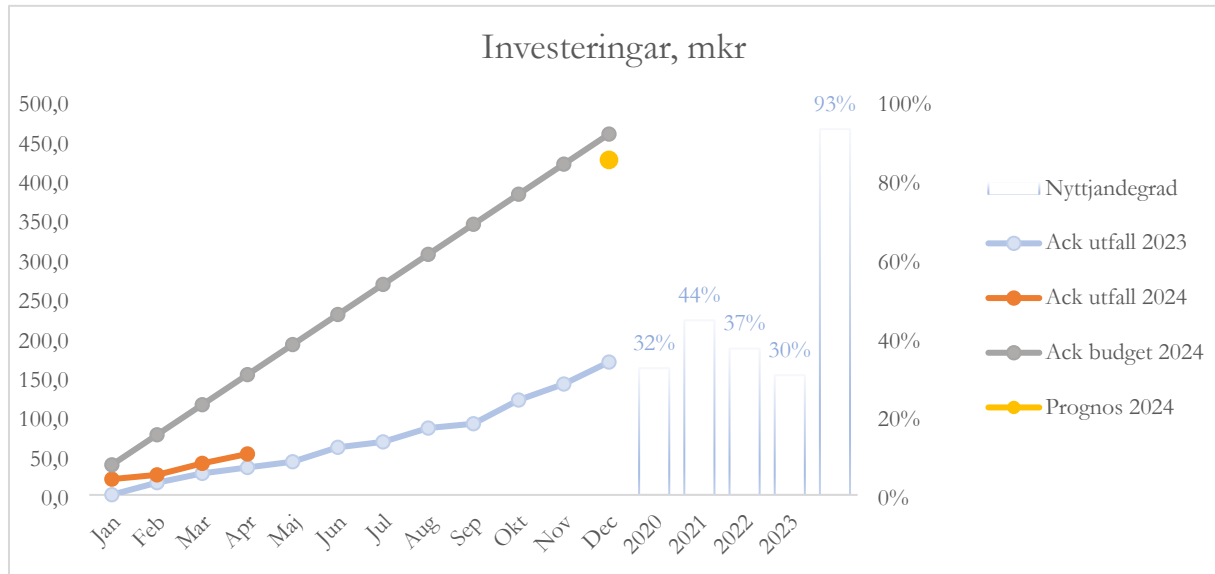
Finansförvaltningen uppvisar **ett underskott** motsvarande 29,5 mkr jämfört med budget där 2,0 mkr beror på en rättelse av momsåtersökningen för åren 2021-2024, moms som har återsökts på felaktiga grunder. För övrigt beror den negativa prognosen på lägre intäkter i form av skatteintäkter och bidrag samt högre pensionskostnader. Skatteintäkterna beräknas för Köpings kommun falla ut lägre än tidigare prognostiserat samtidigt som främst inkomstutjämningsbidraget minskar där

skatteunderlaget för kommunen står sig bättre än väntat. Total effekt är -13,3 mkr jämfört med budget. Pensionskostnaderna ökar 12,4 mkr jämfört med budget då inkomstbasbeloppet fastställdes först i november 2023 och blev lägre än väntat. Detta i sin tur innebär högre pensionskostnader i form av intjänad förmånsbestämd ålderspension (FÅP). En ytterligare bidragande faktor till den negativa prognosen är lägre intäkter för kommunen i form av borgensavgift från VME där lån för VA-verksamheten inte längre ingår i beräkningen, effekt -1,9 mkr.

Nämnd	Budget 2024	Prognos 2024	Budget- avvikelse 2024
Kommunfullmäktige	-3,7	-3,9	-0,2
Kommunstyrelsen	-238,8	-268,3	-29,5
Kultur och fritidsnämnd	-57,7	-58,3	-0,6
Vård- och omsorgsnämnd	-651,7	-667,4	-15,7
Samhällsbyggnadsnämnd	-32,0	-33,2	-1,3
Utbildningsnämnden	-706,1	-714,7	-8,6
Social och arbetsmarknadsnämnd	-189,6	-190,5	-0,9
Valnämnd	-0,7	-0,7	0,0
Gemensam överförmyndarnämnd	-4,5	-4,3	0,2
Summa nämnd	-1 884,8	-1 941,3	-56,6
Finansförvaltningen	1 837,4	1 807,9	-29,5
Summa kommun	-47,4	-133,5	-86,1

Totalt landar **helårsprognosen** för kommunen på -133,5 mkr vilket ger en **budgetavvikelse** motsvarande -86,1 mkr.

Investeringar

Nämnderna har sammantaget per sista april investerat för 52,0 mkr.

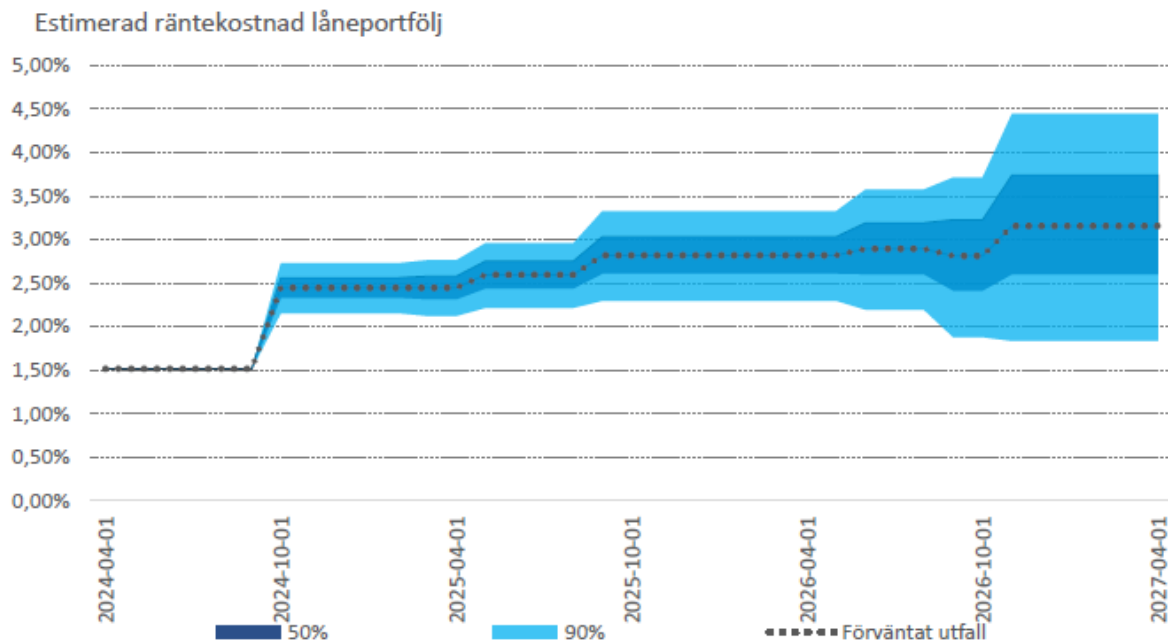
Prognosen för helåret visar en investeringsvolym motsvarande 425,3 mkr, att jämföra med budgeten på totalt 458,0 mkr, varav 126,8 mkr innevarande års budget och 331,2 mkr ombudgeteringar från föregående år. Avvikelsen för året blir därmed 32,8 mkr.

Den prognostiserade nyttjandegraden för årets budget blir utifrån aktuell prognos 93%, att jämföra med de fyra senaste års nivåer på 30-44 %.

Kultur- och fritidsverksamheten prognostiserar ett överskott i investeringsmedel på 6,2 mkr kopplat till folkhälsopark etapp 2 och 6,5 mkr till folkhälsopark etapp 3 som tidigast kommer att påbörjas under 2025. Folkhälsopark etapp 1 planerar invigas i juni och därefter påbörjas etapp 2 under hösten 2024. Kommunledningsförvaltningen har ingen investeringsbudget för 2024 utan har omfört medel från 2023 men av dessa 14,9 mkr planeras i dagsläget endast 0,8 mkr nyttjas. 3,7 mkr av de omförda medlen avser investeringar som inte nödvändigtvis uppfyller kriterierna för en immateriell anläggningstillgång, dessa kommer att omprövas. Prognosen för det planerade utrymmet kan komma att förändras. Vård- och omsorgsförvaltningen jobbar vidare med investeringar i skalskydd, men 5,7 mkr av totala beslutade medel väntas inte hinna nyttjas under 2024.

Räntor

Kommunens totala låneskuld uppgår till 644 mkr. Genomsnittlig räntebindningstid och kapitalbindningstid är 1,7 år vilket är i enlighet med vår finanspolicy.

Ovan diagram visar hur snitträntan förväntas utvecklas på en tre års sikt, dvs den prickade linjen visar den förväntade utvecklingen på befintlig låneportfölj. I takt med att våra bundna lån förfaller så stiger vår genomsnittliga räntekostnad. Därav den trappliknande genomsnittliga ränteökningen. Utifrån våra investeringsbehov kommer ytterligare lån behövas framöver. Nya lån som tillkommer kommer att ha en högre räntenivå än vår genomsnittliga ränta vilket kommer att justera upp portföljens totala genomsnittliga räntenivå. 1% ränteökning motsvarar 6,4 mkr i årlig kostnadsökning på befintlig låneskuld. Den genomsnittliga räntan (senaste 12 mån) på den befintliga skuldportföljen uppgår till 1,36 %. De indikativa räntorna för nylån ligger just nu mellan 3,1 %-3,3%, men lånet som omsattes under november månad har en räntenivå på 3,8% och den tidigare räntan var 0,65%. Kommunens räntekostnad de senaste 12 månaderna uppgår till 8,7 mkr, en ökning med 2,7 mkr sedan ett år tillbaka.

I kommunen har hela låneskulden bunden ränta. Löptiden är lite varierande men att binda räntan minskar risken för kommunen. Det har varit en medveten strategi för kommunen att binda räntan i större utsträckning och också att anpassa bindningstider så att lånen löper ut vid olika tidpunkter. Under andra halvan av 2024 löper räntebindningstiden ut för en relativt stor del av låneskulden och därmed ligger 35% av ränterisken på kort sikt.

